

EcoMare

een centrum volop in beweging

MARGREET SANDEE

Dat de betrokkenheid bij het wel en wee van zeehonden groot is, bleek duidelijk toen er in het Brielse Gat 9 zeehonden werden uitgezet die uitgerust waren met een zender op hun kop. Deze dieren werden in EcoMare op Texel geboren, waar de zeehonden eenzelfde functie vervullen: de betrokkenheid van mensen vergroten bij natuur en milieu van het waddengebied en de Noordzee. Dat zeehonden deze functie goed vervullen, blijkt uit de hoge bezoekersaantallen van EcoMare: meer dan 250.000 toeristen per jaar uit verschillende landen. Dankzij de zeehonden zijn de bezoekers zeer ontvankelijk voor de boodschap dat we op een verantwoorde manier om moeten gaan met onze leefomgeving. Dat het gedrag van mensen invloed heeft op de eigen omgeving, zowel positief als negatief, wordt duidelijk gemaakt in de expositie, de zeehondenopvang en de vogelopvang van EcoMare.

Het centrum voor wadden en Noordzee ligt twee kilometer ten zuiden van De Koog, in een mooi duingebied. EcoMare vervult verschillende functies: bezoekerscentrum, informatiecentrum, centrum voor natuur- en milieu-educatie, natuur-historisch museum, zeehonden- en vogelopvang. De doelstelling van EcoMare is bijdragen aan een duurzame relatie tussen mens, natuur en milieu; door voorlichting en educatie over het waddengebied en de Noordzee en ook door het uitzetten van zeehonden en vogels. EcoMare ontvangt jaarlijks ruim 250.000 bezoekers.

Bezoekerscentrum

EcoMare is een samenwerkingsverband van de Stichting Texels Museum, het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN), de Vereniging Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Als bezoekerscentrum geeft EcoMare informatie over cultuur,

natuur en landschap op Texel, over recreatieve mogelijkheden in de natuur en over natuurbeheer.

Natuurhistorisch museum

In de expositie van EcoMare wordt het ontstaan van Texel en de flora en fauna van het waddengebied en de Noordzee onder de aandacht gebracht. Ook de invloed van de mens in dit gebied wordt duidelijk gemaakt. Vanaf 1 juli jl. is de expositie uitgebreid met de Waterzaal. De bezoekers dalen hier als het ware af onder de zeespiegel om de ecologie van de Waddenzee en de Noordzee te ontdekken. In acht grote aquaria worden verschillende biotopen toegelicht. Bezoekers mogen roggen en krabben aanraken en de expositie die is gekoppeld aan de aquaria geeft informatie over de betreffende biotoop. Een blikvanger in de Waterzaal is een luchtparade van opgezette jan van genten, modellen van dolfinen, een dwergvinvis en een bruinvis, een skelet van een orka en skeletten van zeehonden.

Natuur- en milieueducatie

Zowel leerlingen van het basis- als het voortgezet onderwijs komen naar EcoMare voor een werkweek of een schoolreis. Ook heeft EcoMare een programma ontwikkeld voor het volwassenenonderwijs voor anderstaligen. Voor Texelse scholen, bedrijven en andere organisaties zijn er speciale programma's. De basis van het educatieve werk van EcoMare is ervarend leren. Door middel van positieve ervaringen zal waardering en begrip voor de natuur en de eigen leefomgeving toenemen. De educatieve programma's zijn opgebouwd uit modules, zodat scholen zelf een programma kunnen samenstellen op basis van interesse, tijd en kosten. Verder neemt de educatieve dienst bezoekers mee op excursie: op het wad, in het bos, in de duinen en op het strand.

Informatiecentrum

Per jaar komen duizenden vragen om informatie binnen die betrekking hebben op het waddengebied en de Noordzee. Deze komen van scholieren en studenten, collega-centra, media en natuurlijk van bezoekers. EcoMare beschikt over biologische, ecologische, geologische en archeologische informatie over het waddengebied en de Noordzee. In juni van dit jaar kon EcoMare veel van deze informatie presenteren in de vorm van een CD-ROM die de naam "De Vleet" kreeg (zie ook DUIN 97/3). De Vleet is vernoemd naar een zeldzaam soort Noordzee-rog én naar een vorm van haringvisserij waarbij de vissers nauw samenwerken. De Vleet bevat een veelheid aan teksten, foto's, tekeningen, kaarten en literatuurverwijzingen over alle mogelijke aspecten van de Waddenzee, de Noordzee, de kust en het deltagebied. Samen vormen deze het grootste, meest natuurlijke deel van ons land. Toch weten we van deze fascinerende, natte helft veel minder dan van de droge helft. De informatie op de CD-ROM wordt voortdurend aangevuld en bijge-

Een blik in de waterzaal is een luchtparade van opgezette jan-van-genten, modellen van dolfinen en skeletten van zeehonden (foto: Salko de Wolf, EcoMare).

Geheel boven: Met de educatieve dienst mee op pad naar strand, bos en duinen.

Boven: Voor jong en oud is het voeren van de zeehonden één van de hoogtepunten van het bezoek aan EcoMare (foto's: Salko de Wolf, EcoMare).

steld naar aanleiding van algemeen en wetenschappelijk nieuws. Daarom verschijnt er elk half jaar een nieuwe, actuele editie. De Vleet wordt in EcoMare gebruikt bij de voorlichting richting bezoekers. Andere kustcentra hebben meegewerkt aan de Vleet en interesse getoond in deze vorm van publieksvoorlichting. Daarnaast wordt de Vleet verkocht aan particulieren, bedrijven en scholen.

Zeehonden hebben een speciale ambachtelijke functie: maar zullen zich in de toekomst niet meer onderscheiden van andere dieren. De zeehonden zullen op de zeehondenplaten of zeehondenplaten waar naar wijzen mensen komen (foto: Salko de Wolf, EcoMare).

Zeehondenopvang

Zo'n twintig zeehonden hebben een vaste verblijfplaats in EcoMare. In deze groep worden elk jaar ongeveer tien jongen geboren. Daarnaast worden er regelmatig zieke of verzwakte zeehonden opgevangen. Deze worden na een periode van herstel weer uitgezet in de Waddenzee. De jongen die vorig jaar in EcoMare zijn geboren, zijn uitgezet in het Brielse gat, in de Zuidhollandse Delta. In het kader van het project "Zeehond terug op z'n bank" wordt geprobeerd om een populatie zeehonden terug te krijgen in dit gebied. De zeehonden zijn uitgerust met een zender, zodat hun gedrag gevolgd kan worden. Op basis van de verkregen gegevens kunnen natuurbeheersingsmaatregelen getroffen worden die de zeehondenpopulatie ten goede komen.

De zeehonden in EcoMare spelen een belangrijke rol bij de voorlichting van de bezoekers. De opvang en verzorging van zeehonden wordt aangegrepen om de oorzaak van de problemen die de zeehond in zijn leefmilieu ondervindt bij een breed publiek aan de orde te stellen. Sinds twee jaar kunnen we gelukkig zeggen dat het goed gaat met de populatie zeehonden in de Waddenzee. Dit jaar spreken we zelfs van een naoorlogs record. Het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek op Texel, dat jaarlijks zeehondentellingen verricht, kwam dit jaar op een aantal van 2020 gewone zeehonden. En niet alleen de aantallen ontwikkelen zich positief, ook de gezondheid van de dieren. Er worden meer jongen geboren en er is minder jeugdsterfte. Dit komt omdat beschermende maatregelen zoals het aanwijzen van rustgebieden, nu effect beginnen te krijgen. Ondanks deze positieve geluiden zal EcoMare zeehonden blijven opvangen, waarbij het doel met name op het educatieve gebied ligt.

Vogelopvang

EcoMare is een erkend asiel voor de opvang van met name zeevogels. Iedere herfst en winter worden er "olieslachtoffers" binnengebracht. Als er een behoorlijke kans op herstel is, worden de vogels gerevalideerd en weer uitgezet. Daarnaast komen er vogels binnen die het slachtoffer zijn geworden van verkeer, prikkeldraad, vliegertouw, hengelsnoer, en ook jonge vogels die door verstoring verlaten zijn in de broedtijd. In de vogelopvang zijn permanent zee-koeten en jan van genten aanwezig. Met de vogelopvang wil EcoMare de bezoekers de gevolgen van menselijke activiteiten laten zien die voor vogels desastreus zijn.

Door middel van de verschillende functies die het centrum voor wadden en Noordzee heeft wil EcoMare mensen (nog) meer bewustmaken van de waarde van de natuur en een gezond leefklimaat. We willen waardering creëren voor die natuur en hopen dat mensen zich in gaan zetten om de natuur in stand te houden en waar nodig te beschermen.

EcoMare, centrum voor wadden en Noordzee
Ruyslaan 92, 1796 AZ De Koog, Texel
Tel. 0222-317741
E-mail: ecomare@tip.nl
Internet: <http://waterland.net/ecomare>

Margreet Sandee is medewerkster marketing en PR van EcoMare